

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Полтавський юридичний інститут
Кафедра цивільного, господарського і фінансового права**

**Завдання для поточного контролю знань студентів
із навчальної дисципліни
«МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБИТРАЖ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма/спеціалізація – «Право»

Статус дисципліни – вибіркова

Полтава – 2019

Завдання для поточного контролю знань студентів із навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньої програми «Право» Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Полтава: Полтавський юрид. ін.-т Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 11 с.

Розробник:

Гриценко Галина Григорівна, доцент кафедри цивільного, господарського і фінансового права,
кандидат юридичних наук

Затверджено на засіданні кафедри цивільного, господарського і фінансового права (протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.)

Дата оновлення – 27 серпня 2020 року
(протокол № 1 засідання кафедри цивільного, господарського і фінансового права від 27 серпня 2020 року)

Завідувач кафедри _____ І.Є.Криницький

МОДУЛЬ 1. МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ ЯК ОДИН ІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ КОМЕРЦІЙНИХ ВІДНОСИН

Тема 1. Міжнародний комерційний арбітраж як один із засобів вирішення зовнішньоекономічних спорів

Тема 2. Класифікація і загальна характеристика видів міжнародних комерційних арбітражів

Тема 3. Внутрішньодержавна регламентація міжнародного комерційного арбітражу

Тема 4. Міжнародно-правова регламентація міжнародного комерційного арбітражу

1. Міжнародний комерційний арбітраж — це:

- 1) державне утворення;
- 2) судова палата з розгляду цивільних справ;
- 3) господарський суд;
- 4) третейський суд як різновид юрисдикційних органів, які вправі вирішувати спори.

2. Термін “міжнародний комерційний арбітраж” вживається в кількох значеннях:

- 1) публічний розгляд цивільних справ;
- 2) механізм розгляду спорів, що впливають із зовнішньоекономічних угод;
- 3) розгляд справ між суб'єктами господарювання;
- 4) розгляд справ між юридичними особами;
- 5) розгляд справ між юридичними та фізичними особами;
- 6) орган, створений для розгляду спорів, що впливають із зовнішньоекономічних угод;
- 7) склад арбітражу

3. Міжнародний комерційний арбітраж — це механізм для розгляду спорів, слухання яких відбуваються:

- 1) із залученням засобів масової інформації;
- 2) мають публічний характер провадження в судах України із застосуванням цивільно-процесуального законодавства України;
- 3) відкрито, за винятком випадків, коли це суперечить інтересам охорони державної або іншої захищеної законом таємниці;
- 4) при зачинених дверях відповідно до угоди, укладеної між двома чи більше сторонами, за якої вони погодилися, що рішення, винесене арбітром відповідно до права, якщо сторони передбачили інше, за іншими підставами, після справедливих слухань буде обов'язкове для сторін

4. Третейські суди як юрисдикційний орган:

- 1) є державними;
- 2) формуються державою та фінансуються нею;
- 3) є державною організацією;
- 4) не є державними, не формуються державою і не фінансують ся нею.

5. Третейські судді:

- 1) призначаються державою;
- 2) призначаються Указом Президента України;
- 3) призначаються Верховним Судом України, мають спеціальний статус і державні гарантії;
- 4) обираються серед суддів державних судів простим голосуванням;
- 5) не призначаються державою, не мають спеціального статусу та гарантій.

6. Право третейського суду розглядати певний спір між суб'єктами підприємницької діяльності визначається:

- 1) договором між сторонами та має договірну природу;
- 2) законом та має, як правило, імперативний характер і не може бути змінено угодою сторін спору;
- 3) цивільно-процесуальним кодексом;
- 4) нормативно-правовими актами України;
- 5) цивільним правом.

7. Судді третейських судів виконують свої обов'язки:

- 1) на постійній основі та відповідно до Закону України "Про статус суддів";
- 2) не на постійній основі та призначаються сторонами спору;
- 3) відповідно до Цивільно-процесуального кодексу України та призначаються державою;
- 4) на засадах гласності, рівності усіх громадян перед законом і судом;
- 5) на підставі Конституції, інших актів законодавства України

8. При розгляді справ третейські суди, як правило:

- 1) зобов'язані при вирішенні спору застосовувати чинні у певній країні процесуальні норми, які також є обов'язковими для застосування державними судами;
- 2) зобов'язані при вирішенні спору застосовувати чинні у певній країні цивільно-правові норми;
- 3) зобов'язані при вирішенні спору застосовувати чинні у певній країні закони і підзаконні акти;
- 4) не зобов'язані при вирішенні спору застосовувати чинні у певній країні процесуальні норми, які є обов'язковими для застосування державними судами.

9. Рішення третейських судів:

- 1) не є остаточними і підлягають за суттю спору апеляційному й касаційному оскарженню в будь-яких державних чи судових органах або перегляду за

нововиявленими обставинами;

- 2) можуть бути скасовані в апеляційному суді повністю або час тково;
- 3) не є остаточними і підлягають за суттю спору апеляційному оскарженню;
- 4) підлягають за суттю спору тільки апеляційному оскарженню, але не касаційному;
- 5) підлягають за суттю спору тільки перегляду за нововиявлені ними обставинами;
- 6) є остаточними і не підлягають за суттю спору апеляційному чи касаційному оскарженню в будь-яких державних чи судових органах або перегляду за нововиявленими обставинами.

10. Видами міжнародних комерційних третейських судів є:

- 1) господарські апеляційні суди;
- 2) система господарських судів, арбітраж ad hoc;
- 3) постійно діючі суди з розгляду цивільних і кримінальних справ;
- 4) постійно діючі міжнародні господарські суди;
- 5) постійно діючі міжнародні комерційні третейські суди.

11. Арбітражі ad hoc — це:

- 1) третейські суди для розгляду багатьох категорій справ;
- 2) третейські суди для розгляду і вирішення лише конкретного спору;
- 3) суди для розгляду справ окремого провадження;
- 4) суди для розгляду багатьох цивільних та арбітражних справ

12. Організаційно арбітраж ad hoc — це певний склад:

- 1) державних суддів, які належним чином призначені певним компетентним органом на підставі цивільно-процесуального законодавства України;
- 2) третейських суддів, які належним чином призначені державою на підставі арбітражної угоди, яку між собою уклали сторони спору;
- 3) третейських суддів, які належним чином призначені сторонами спору або певним компетентним органом на підставі арбітражної угоди, яку між собою уклали сторони спору;
- 4) суддів, які належним чином призначені сторонами спору на підставі Закону України “Про статус суддів”.

13. Склад третейських суддів:

- 1) одноособовий арбітр або певна парна кількість арбітрів;
- 2) одноособовий арбітр або декілька арбітрів;
- 3) одноособовий арбітр або певна непарна кількість арбітрів;
- 4) певна парна кількість арбітрів.

14. Питання, що узгоджуються в арбітражних угодах:

- 1) порядок постачання товару та продукції;
- 2) ціна та предмет договору;
- 3) кількісний склад третейського суду;

- 4) суттєві умови договору поставки;
- 5) порядок обрання або призначення третейських суддів;
- 6) форс-мажорні обставини в договорі;
- 7) мова і місце проведення арбітражу;
- 8) права та обов'язки сторін з постачання продукції;
- 9) строки та порядок надання письмових заяв сторін і доказів;
- 10) порядок оплати;
- 11) інші питання, безпосередньо пов'язані з процедурою.

15. Під регламентами міжнародних комерційних третейських судів слід розуміти:

- 1) сукупність нормативно-правових актів;
- 2) сукупність норм, що регулюють цивільно-правові відноси ни;
- 3) збірник процедурних норм, які регулюють процедуру розгляду цивільних справ у судах загальної юрисдикції;
- 4) збірник процедурних норм, які регулюють процедуру розгляду спору, починаючи з порушення справи і закінчуючи винесенням арбітражного рішення.

16. При арбітражі ad hoc застосування положень того чи іншого регламенту можливе тільки:

- 1) за постановою голови суду;
- 2) за домовленістю сторін спору;
- 3) за клопотанням позивача у справі;
- 4) за письмовим клопотанням представників сторін;
- 5) за рішенням складу третейського суду;
- 6) за рішенням судової палати з цивільних справ.

17. Арбітраж ad hoc після виконання своїх обов'язків у повному обсязі:

- 1) стає постійно діючим судовим органом;
- 2) продовжує свої повноваження з розгляду інших справ;
- 3) набуває особливого статусу;
- 4) припиняє існування як третейський суд.

18. Під постійно діючими міжнародними комерційними третейськими судами розуміють:

- 1) суди, в яких судочинство здійснюється за цивільними процесуальними законами України, що діють на час розгляду справи, вчинення окремих процесуальних дій або виконання рішення суду;
- 2) державні установи та організації, які здійснюють судочинство на підставі міжнародних угод;
- 3) арбітражні організації чи установи, метою створення та функціонування яких є розгляд цивільних та господарських справ між суб'єктами господарювання України;
- 4) арбітражні організації чи установи, метою створення та функціонування

яких є надання суб'єктам міжнародних комерційних відносин специфічного виду послуг у сфері третейського вирішення спорів, що виникають між ними.

19. Арбітражні організації чи установи створюються відповідно до:

- 1) цивільно-процесуального законодавства країни місця їх утворення та на підставі рішень відповідних державних органів;
- 2) законів про судоустрій країни місця їх утворення та на підставі рішень відповідних міністерств;
- 3) законодавства країни місця їх утворення та на підставі рішень відповідних органів, як правило судових;
- 4) законодавства країни місця їх утворення та на підставі рішень відповідних органів, як правило торговельних і торгово-промислових палат різних країн, різних товарних асоціацій.

20. Постійні арбітражні (третейські) органи функціонують у правовому полі, яке утворюється:

- 1) відповідним законодавством про судоустрій країни місця їх знаходження, а також на підставі та згідно із законодавством, яке визначає організаційну структуру цих судових органів та містить цивільні норми, згідно з якими має діяти склад третейського суду, сформований під егідою відповідного міністерства;
- 2) відповідним цивільно-процесуальним законодавством країни місця їх знаходження, а також на підставі та згідно із законами та підзаконними актами, які визначають організаційну структуру цих судових органів і містять цивільні норми, згідно з якими має діяти склад третейського суду, сформований під егідою відповідного міністерства;
- 3) відповідними міжнародними договорами, а також на підставі та згідно із законодавством, яке визначає організаційну структуру цих судових органів і містить цивільні норми, згідно з якими має діяти склад третейського суду, сформований під егідою відповідного міністерства;
- 4) відповідним законодавством про міжнародний комерційний арбітраж країни місця їх знаходження, а також на підставі та згідно із регламентами, які визначають організаційну структуру цих арбітражних органів і містять процесуальні норми, згідно з якими має діяти склад третейського суду, сформований під егідою відповідного арбітражного органу.

21. Першим арбітражним центром зі справді всесвітньою орієнтацією став:

- 1) Лондонський третейський суд;
- 2) Стокгольмська торгова палата;
- 3) Міжнародний арбітражний суд Міжнародної торгової палати;
- 4) Нью-Йоркська фондова біржа.

Н о р м а т и в н і а к т и т а л і т е р а т у р а

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 29. ст. 377. Дата оновлення: 15.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12/> (дата звернення: 28.08.2020).
2. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 р. № 2709-ІV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 32. ст.422. Дата оновлення: 20.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15> (дата звернення: 28.08.2020).
3. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24.02.1994 р. № 4002-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 25. ст.198. Дата оновлення: 15.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12> (дата звернення: 28.08.2020).
4. Типовий закон ЮНСІТРАЛ щодо міжнародного торгівельного арбітражу від 21.06.1985 р. Дата оновлення: 25.05.2007. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_879 (дата звернення: 28.08.2020).
5. Международный коммерческий арбитраж / В. В. Комаров, В. Н. Погорецкий. Х. : Право, 2009. 164 с.
6. Цірат А.В., Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж : навч. посіб.- К. : Істина, 2002. - 304 с.

МОДУЛЬ 2. АРБІТРАЖНА УГОДА. АРБІТРАЖНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОНАННЯ АРБІТРАЖНИХ РІШЕНЬ

Тема 5. Підстави для розгляду спорів в МКА. Арбітражна угода

Тема 6. Порядок (підстави) передачі спору на розгляд МКА. Право, що підлягає застосуванню. Застосування цивільно-процесуального законодавства в діяльності МКА

Тема 7. Формування складу арбітражу. Процедура (порядок) розгляду комерційних спорів в МКА

Тема 8. Порядок винесення й оскарження арбітражного рішення. Виконання арбітражних рішень

1. Що означає термін "арбітражна угода" ?
2. Які види арбітражної угоди ви знаєте ?
3. Які існують теорії юридичної природи арбітражної угоди ?
4. Законодавством яких країн дозволяється укладати арбітражну угоду в усній формі ?
5. Які вимоги до форми та змісту арбітражної угоди існують за законодавством України ?
6. Які вимоги до форми та змісту арбітражної угоди існують за законодавством Росії ?
7. Які вимоги до форми та змісту арбітражної угоди існують за законодавством Німеччини ?
8. Які існують підстави для визнання арбітражної угоди недійсною ?
9. Який існує порядок пред'явлення позову у міжнародному комерційному арбітражі в Україні ?

10. Який існує порядок пред'явлення позову у міжнародному комерційному арбітражі в європейських країнах ?
11. Яка процедура призначення арбітрів передбачена законодавством України ?
12. Дайте загальну характеристику інституту відводу арбітрів.
13. Яка процедура відводу арбітрів передбачена законодавством України ?
14. Яка процедура відводу арбітрів передбачена законодавством європейських країн ?
15. Які існують основні стадії арбітражного провадження ?
16. Опишіть процес визначення процедури розгляду справи у МКА.
17. Який процес розгляду спору по суті в МКА ?
18. Які існують підстави припинення розгляду справи у МКА в Україні ?
19. Назвіть випадки оскарження рішення МКА.
20. Які ви знаєте підстави для відмови у визнанні рішень іноземного міжнародного комерційного арбітражу в Україні ?
21. Які підстави для відмови у визнанні рішень іноземного міжнародного комерційного арбітражу існують за законодавством різних країн світу?
22. Які ви знаєте підстави для відмови у виконанні рішень іноземного міжнародного комерційного арбітражу в Україні ?
23. Які існують підстави для відмови у визнанні рішень іноземного міжнародного комерційного арбітражу за Нью-Йоркською конвенцією про визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р. ?
24. Опишіть процедуру визнання й виконання іноземних арбітражних рішень в Україні.

Н о р м а т и в н і а к т и т а л і т е р а т у р а

1. Буяновська О. Практика визнання та виконання рішень МКАС при ТПП України в іноземних державах відповідно до Нью-Йоркської конвенції 1958 р. / О. Буяновська // Право України. – 2014. - № 12. – С. 83-93
2. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж від 21.04.1961 р. Офіційний вісник України від 19.11.2004. 2004 р., № 44. С.357. Ст. 2940. Дата оновлення: 07.01.1964. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_069 (дата звернення: 28.08.2020).
3. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24.02.1994 р. № 4002-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 25. ст.198. Дата оновлення: 15.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12> (дата звернення: 28.08.2020).
4. Захарченко Т. Правила прискореної арбітражної процедури Арбітражного інституту Торгової палати м. Стокгольма/ Т. Захарченко // Право України. – 2011. - № 11-12. – С. 314-320.
5. Захарченко Т. Правила сприяння арбітражу з боку Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України відповідно до Арбітражного регламенту ЮНСІТРАЛ / Т. Захарченко // Право України. – 2012. - № 1-2. – С. 484-487.

6. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10.06.1958 р. Офіційний вісник України від 26.11.2004. 2004 р.. № 45. С.329. Ст. 3004. Дата оновлення: 07.07.2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_070 (дата звернення: 28.08.2020).
7. Коссак В. Проблеми застосування Віденської конвенції про договори міжнародної купівлі-продажу 1980 р. / В. Коссак // Право України. – 2013. – № 7. – С. 91-102.
8. Международный коммерческий арбитраж / В. В. Комаров, В. Н. Погорецкий. Х. : Право, 2009. 164 с.
9. Міжнародний комерційний арбітраж : навч. посіб. / Юрій Білоусов [та ін.] ; під ред. У. Гелльманна, В. М. Коссака. — Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. 203 с.
10. Міжнародний комерційний арбітраж в Україні: теорія та законодавство / Торгово-промислова палата України ; під заг. ред. І. Г. Побірченко. – К. : Ін Юре, 2007. – 584 с.
11. Огляд практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у справах щодо надання дозволу на виконання рішень міжнародних комерційних арбітражних судів та їх оспорювання / Упоряд.: канд. юрид. наук Д. Д. Луспенник, канд. юрид. наук Ю. В. Черняк; відпов. за вип.: д-р юрид. наук М. М. Шумило. - Київ, 2019. - Вип. 2. - 33 стор. Режим доступу: https://icac.org.ua/wp-content/uploads/Oglyad_ICAC.pdf
12. Погоджувальний Регламент ЮНСІТРАЛ від 15.06.1976 р. Дата оновлення: 15.06.1976. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_063 (дата звернення: 28.08.2020).
13. Практика МКАС при ТПП України. Внешнеэкономические споры / под общ. ред. И. Г. Побирченко. – К. : Праксіс, 2006. – 864 с.
14. Типовий закон ЮНСІТРАЛ щодо міжнародного торговельного арбітражу від 21.06.1985 р. Дата оновлення: 25.05.2007. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_879 (дата звернення: 28.08.2020).
15. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40-41, 42. ст.492 Дата оновлення: 13.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/> (дата звернення: 28.08.2020).
16. Цірат А.В., Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж : навч. посіб.- К. : Істина, 2002. - 304 с.